

На збори давали 2 години

Минуло 70 років від часу проведення депортації Свідків Єгови до Сибіру під кодовою назвою – Операція «Північ»

8 квітня 1951 року. Озброєні військові та міліція вривалися пізно вночі до домів тисяч українських сімей, повідомляли про депортацію до Сибіру та конфіскацію майна. Разом з дітьми, жінками та літніми людьми в товарних вагонах їх відправили до Сибіру на вічне поселення. Приблизно 10 000 осіб з Західної України, а також Білорусії, Молдавської, Латвійської, Литовської і Естонської РСР були покарані лише за те, що вони були Свідками Єгови.

Так, за наказом Йосипа Сталіна, на західних територіях Радянського Союзу була здійснена таємна операція «Північ», що стала наймасовішим антирелігійним актом репресій проти Свідків Єгови в історії СРСР та мала за мету зупинити їхню діяльність.

На збори давали 2 години. Можна було взяти 1500 кг особистих речей, але не всім давали таку можливість. Решту майна і житло конфісковували без права повернення. У деяких Свідків Єгови була можливість уник-

нути виселення, всього лише написавши відмову від своєї релігії. Депортації підлягали також діти.

В Україні операція торкнулася 348 населених пунктів, звідки депортували 6140 осіб (2020 сімей). Висилка була організована на рівні військової операції – оперативні групи, план, конспірація, заходи на кордоні.

Задіяли: 15744 військових та правоохоронців, 2640 одиниць автотранспорту, 7 залізничних станцій, 9 ешелонів, 450 вагонів.

Були організовані інструктажі різних ланок, залучених до операції, а також підготовлені бланки для документації та звітів.

НАША ДОВІДКА

Свідки Єгови – міжнародна релігійна організація, відома у всьому світі. Наприкінці XIX – початку XX століття представники Дослідників Біблії (кол. назва Свідків Єгови) відвідують Україну і ця релігія укорінюється на західних українських територіях та розповсюджується на схід.

Під час Другої світової війни в Європі Свідки Єгови не підтримували нацистський режим, за що стали єдиною релігійною групою, яку Гітлер пообіцяв винищити у концентраційних таборах. Паралельно із цим у СРСР їх переслідував комуністичний режим, в тому

Депортовані Свідки Єгови працюють у Сибіру.

Вивчалися підходи до будинків тих, кого виселяють, щоб не допустити втеч. Про підготовку та хід операції доповідали щодня.

У переповнених товарних вагонах, без

елементарних санітарних умов та їхні подорож тривала близько трьох тижнів. Під час поїздки люди голодували, мерзли. Чимало віруючих загинуло по дорозі до Сибіру. Вагітним довелося народжувати в таких нелюдських умовах.

У Сибіру частину депортованих розселили в бараках та підвалах, де кишіли воші, миші і клопи, а інші залишилися просто неба. Весь час вони були під пильним наглядом конвоїрів. Депортовані були змушені підписати документ про «вічне поселення», а втеча загрожувала 20-ма роками каторжних робіт.

Дмитро ГУНЬКО

числі й шляхом депортації до Сибіру «навічно».

Попри те, що у 1965 році вимога залишатися в місці виселення була скасована, переселенцям заборонялося повертатися додому, а конфісковане майно не поверталось.

28 лютого 1991 року Свідки Єгови в УРСР першими отримали державне визнання та реєстрацію на теренах Радянського союзу. А після розпаду СРСР офіційно продовжили діяти в незалежній Україні. Усі депортовані Свідки Єгови були реабілітовані як жертви політичних репресій. Наразі в Україні нараховується майже 130 000 Свідків Єгови.